

F. t. I. vedr. retsplejeloven m.v.

tet til domstolene i forbindelse med overførslen af kompetencen til at meddele 3. instansbevilling.

I den forbindelse anfører Retsplejerådet i betænkning nr. 1222/ 1991, at en overførsel af kompetencen til at meddele 3. instansbevilling til domstolene indebærer, at domstolene i disse sager vil skulle tage stilling til, om en ansøgning kan behandles, selv om den ordinære frist for indgivelse af en sådan ansøgning er overskredet.

Retsplejerådet har af de ovenfor anførte grunde fundet at burde udarbejde udkast til lovforslag, hvorefter også kompetencen til at meddele oprejsningsbevilling overføres til domstolene.

Retsplejerådets forslag er udformet således, at en part i tilfælde, hvor fristen for anke eller kære er overskredet, først skal indlevere ankestævning eller kæreskrift og indbetale retsafgift, når tilladelse til at indbringe sagen foreligger fra den ret, hvortil sagen skal ankes eller kæres.

4.4. 2. instansbevillinger.

Retsplejerådet har fundet det naturligt i forbindelse med behandlingen af spørgsmålet om overførsel af kompetencen til at meddele 3. instansbevilling også at behandle reglerne om 2. instansbevillinger.

Rådet henviser i øvrigt til, at det under Folketingets behandling af forslaget om appelbegrænsning i mindre civile sager, der blev gennemført ved lov nr. 396 af 13. juni 1990, af Socialdemokratiet, Socialistisk Folkeparti og Fremskridtspartiet blev fremhævet, at også disse tilladelser skulle flyttes væk fra Justitsministeriet i forbindelse med overførslen af kompetencen i sager om 3. instansbevilling, jf. ovenfor under pkt. 1.5.

Det af Retsplejerådet udarbejdede udkast til lovforslag indebærer alene, at kompetencen til at meddele 2. instansbevilling overføres fra Justitsministeriet til landsretterne. Der er således ikke foreslået ændringer i kriterierne for meddelelse af 2. instansbevilling. Rettens afgørelse træffes ved beslutning på grundlag af det indkomne skriftlige materiale. Landsrettens afgørelse om 2. instansbevilling er ifølge rådets forslag endelig og skal således ikke kunne indbringes for højere ret.

Retsplejerådet har peget på, at de nye regler om appelbegrænsning i civile sager har givet anledning til visse tvivlsspørgsmål i praksis. Rådet har endvidere særligt peget på muligheden for at søge disse spørgsmål afklaret i forbindelse med spørgsmålet om 3. instansbevillinger.

5. Hørings svar over Retsplejerådets betænkning.

Justitsministeriet har hørt en række myndigheder, organisationer m.v. over Retsplejerådets betænkning. Af særlig interesse i den forbindelse er hørings svarene fra Højesteret, Østre og Vestre Landsret, Rigsadvokaten og Advokatrådet.

5. 1. Højesteret.

Med hensyn til den hidtil gældende ordning henholder Højesteret sig fortsat til de synspunkter, som retten fremkom med i forbindelse med behandlingen af det i folketingssamlingen 1988/89 fremsatte beslutningsforslag (B 48), se herom afsnit 1.4. Højesterets synspunkter, der er gengivet ovenfor i afsnit 1.4., er anført i Retsplejerådets betænkning side 132 f.

Hvis den hidtidige ordning ændres, således at kompetencen til at meddele 3. instansbevillinger i overensstemmelse med det vedtagne beslutningsforslag ikke længere skal henligge under Justitsministeriet eller anden instans inden for den udøvende magts område, er Højesteret ligesom Retsplejerådet af den opfattelse, at kompetencen bør overføres til Højesteret. Højesteret kan tiltræde de synspunkter, som er anført i betænkningens kapitel 4 om overførelse af kompetencen til Den særlige Klageret eller et særligt råd eller nævn. Højesteret er således enig i, at en sådan løsning ikke er anbefalelsesværdig.

Højesteret kan ligeledes tiltræde rådets forslag med hensyn til kriterierne for meddelelse af 3. instansbevillinger. Retten lægger i denne forbindelse ligesom rådet vægt på samspillet mellem henvisningsreglerne i retsplejelovens § 226 og § 227 og kriterierne for meddelelse af 3. instansbevillinger i civile sager. Man er således enig med Retsplejerådet i, at kriteriet i disse sager bør være, om sagen er af principiel karakter, medens man for straffesagernes vedkommende bør opretholde de hidtil gældende kriterier. Retten kan henholde sig til argumentationen i betænkningens s. 58 ff, herunder rådets synspunkter med hensyn til det uhensigtsmæssige i ordninger, der ville indebære, at der i visse tilfælde ville være adgang til at indbringe sager for Højesteret som 3. instans uden forudgående tilladelse, medens der i andre tilfælde ikke ville være mulighed for indbringelse for Højesteret. Det bemærkes i denne forbindelse, at de overvejelser om fri ankeadgang i visse straffesager, som Højesteret har redegjort for i bidrag til besvarelsen af et spørgsmål fra Retsudvalget (betænkningen s. 139 f), må ses på baggrund af rettens synspunkter med hensyn til den hidtil gældende ordning. Hvis denne ordning ændres i sin helhed, finder Højesteret det ikke hensigtsmæssigt, at man undtager visse straffesager fra de almindelige regler om tilladelse fra retten som forudsætning for sagens indbringelse for Højesteret som 3. instans.